

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

Good Governance Management Affecting Effectiveness of Kasetsoy Network

Center Schools Under Chaiyaphum Primary Educational Service

Area Office 2

สายเพชร พิณรัตน์¹ และ กุลลาบ ปุริสาร²

Saipetch Pinrat¹ and Kularb Purisarn²

¹นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Student, Master of Education Program in Educational Administration College of Asian Scholars

²Asst Prof, Master of Education Program in Educational Administration College of Asian Scholars

อีเมล: jerrypnkc@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

22 มกราคม 2566

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)

19 กุมภาพันธ์ 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

28 กุมภาพันธ์ 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและระดับประสิทธิผลของโรงเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียน 3) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ด้านคุณธรรม (X_6) ด้านความพร้อมรับผิด (X_1) และด้านความเสมอภาค (X_5) และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ร้อยละ 85.00 ($R = .850$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 72.30 ($R^2 = 0.723$) โดยเขียนเป็นสมการ ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ(B) $Y' = 0.970 + 0.364^{**} (X_6) + 0.181^{**}(X_1) + 0.230^{**}(X_5)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน(β) $Z = 0.477 Z_6 + 0.289 Z_1 + 0.285 Z_5$

คำสำคัญ: การบริหารงาน หลักธรรมาภิบาล ประสิทธิภาพของโรงเรียน

ABSTRACT

The present study aimed 1) to investigate level of good governance management and the effectiveness level 2) to study the correlation between good governance management and the effectiveness level 3) to investigate good governance management effecting the effectiveness of schools in Kasetsombun Network Center. The sample of the study were 226 comprised of schools' administrators and teachers. The instrument used was questionnaire. The statistics used were mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The results of the study revealed as follows: 1) Level of good governance management of schools overall was at a good level. 2) The effectiveness level of schools overall was at a good level. 3) Good governance management correlated with the effectiveness of schools positively significance at .01. 4) Administration according to good governance that affects the effectiveness of the school, namely morality (X_6), accountability (X_1) and equality (X_5) and the multiplicative correlation coefficient of 85.00 percent. ($R = .850$), which is statistically significant at the .01 level, with a predictive coefficient or predictive power of 72.30 percent ($R^2 = 0.723$), written as equations are as follows:

Unstandardized score equation (B) $Y' = 0.970 + 0.364^{**} (X_6) + 0.181^{**}(X_1) + 0.230^{**}(X_5)$

Standardized score equation (β) $Z = 0.477 Z_6 + 0.289 Z_1 + 0.285 Z_5$

Keywords: Administration, Good Governance, School Effectiveness

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการได้ให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาระบบราชการและข้าราชการเพื่อให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญเรื่องความโปร่งใสของการปฏิบัติราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนการสร้างมาตรการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการ จึงได้ให้ส่วนราชการทำ

คำรับรองการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงได้นำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า "ธรรมาภิบาล" มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการดังกล่าว และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดหลักในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดหลักปฏิบัติ 10 ประการ คือ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) จากการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย “หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศหลักการการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SEM) และแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพุทธศักราช 2546 กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบบริหารงานบริหารของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์ และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) โดยกำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปขับเคลื่อนโดยสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญตามหลักการที่กล่าวมา จึงมีนโยบายเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักการของธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 ก็ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการบริหารในหน่วยงานและโรงเรียนในสังกัดเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.58 ซึ่งอยู่ในระดับ B โดยเฉพาะ ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต ได้คะแนนต่ำสุด เฉลี่ยร้อยละ 46.67 อยู่ในระดับ F (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2, 2563) ทั้งนี้เป็นผลมาจากการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ที่ส่งผลไปยังประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 มีนโยบายการศึกษาที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เน้นการอ่านการเขียนของนักเรียนให้ได้ตามระดับชั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียน

มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่จากการศึกษาข้อมูลผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) 5 ปี ย้อนหลัง พบว่า ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 เทียบกับปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำลงทุกรายวิชา และในปีการศึกษา 2564 เทียบกับปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงเกือบทุกรายวิชา ยกเว้นรายวิชาคณิตศาสตร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหารงานโรงเรียนและผู้รับมอบนโยบายจากต้นสังกัด จึงควรนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นวิธีการหรือกระบวนการการบริหารงานที่ดี ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ มีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อมุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน และยังเป็นการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า รวมทั้งเป็นระบบตามกฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์กร (วัชรยศ วงษ์เฉลี่ย, 2564) มาพัฒนาและแก้ปัญหาดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อการศึกษาไทยที่มีคุณภาพต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลของศูนย์เครือข่ายอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 เนื่องจากสภาพโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์มีนโยบายในการพัฒนาบุคลากรในสังกัดให้ตระหนักรู้ถึงการสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรมค่านิยม ด้วยการมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็นไปตามแผนปฏิบัติการโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา โดยผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาและส่งเสริมให้สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2
3. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2

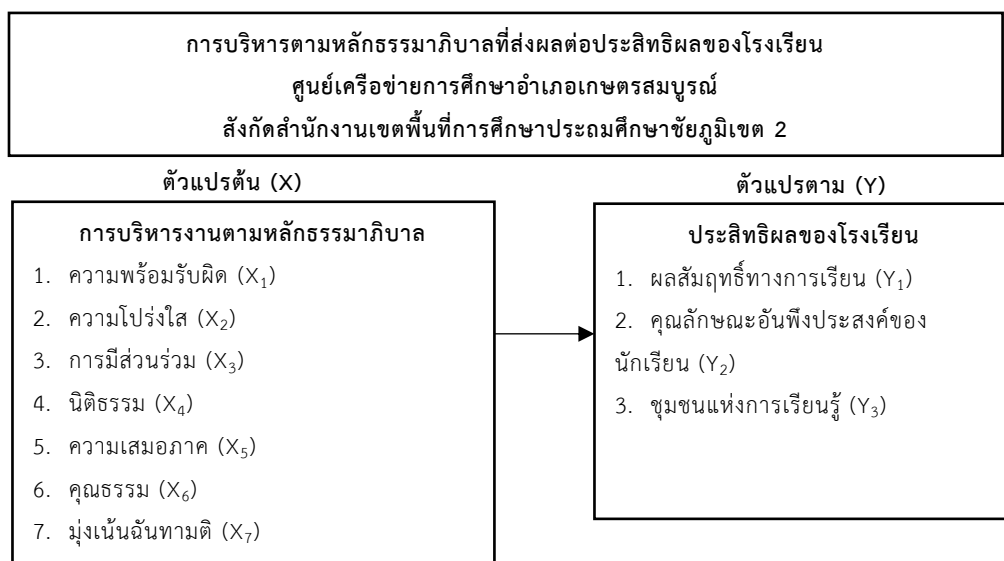
สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้การตรวจสอบข้อคำถามของการศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานทางการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2
2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 อย่างน้อย 1 ด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยมุ่งศึกษาหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2542 สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) กระทรวงศึกษาธิการ (2546) จำนวน 7 ด้าน คือ ความพร้อมรับผิด ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม นิติธรรม ความเสมอภาคคุณธรรม และมุ่งมั่น ฉันทามติ ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Sammons, Hillman and Mortimore (1995) ; Hoy & Miskel (2008) ; สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551) ; อาคม อึ้งพวง (2551) จำนวน 3 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 513 คน กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejci & Morgan(1970) ได้จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.981 และได้ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.66 – 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) และการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 457 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 513 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 226 คน ซึ่งได้ข้อมูลจากการใช้ตารางของ Krejci และ Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 170 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 คัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย ความพร้อมรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม นิติธรรม ความเสมอภาค คุณธรรม และมุ่งมั่นพัฒนา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 คัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และชุมชนแห่งการเรียนรู้

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษามีวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยส่งถึงโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อ นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทางออนไลน์ (Online) โดยใช้ Google Form และประสานงานไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางออนไลน์ (Online) Google Form และลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริงบางส่วน ซึ่งได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืน จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยอาศัยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - α Moment Correlation Coefficient)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
2. การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความพร้อมรับผิด	4.38	.67	มาก
2. ความโปร่งใส	4.20	.55	มาก
3. การมีส่วนร่วม	4.37	.55	มาก
4. นิติธรรม	4.35	.52	มาก
5. ความเสมอภาค	4.41	.53	มาก
6. คุณธรรม	4.43	.56	มาก
7. มุ่งเน้นฉันทามติ	4.38	.49	มาก
รวม	4.35	.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับ ได้แก่ คุณธรรม ($\bar{X} = 4.43$) ความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.41$) และความรับผิดชอบต่อสังคมกับมุ่งเน้นฉันทามติมีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 4.38$) ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.20$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับของประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประสิทธิผลของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.31	.62	มาก
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	4.37	.45	มาก
3. ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้	4.46	.58	มาก
รวม	4.38	.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.37$) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.31$) และเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียน
ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
เขต 2

ตัวแปร	ด้านความพร้อมรับผิด (X ₁)	ด้านความโปร่งใส (X ₂)	ด้านการมีส่วนร่วม (X ₃)	ด้านนิติธรรม (X ₄)	ด้านความเสมอภาค (X ₅)	ด้านคุณธรรม (X ₆)	ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ (X ₇)	ประสิทธิผลของโรงเรียน
ด้านความพร้อมรับผิด (X ₁)	1.00							
ด้านความโปร่งใส (X ₂)	.677**	1.00						
ด้านการมีส่วนร่วม (X ₃)	.441**	.295**	1.00					
ด้านนิติธรรม (X ₄)	.333**	.185**	.766**	1.00				
ด้านความเสมอภาค (X ₅)	.202**	.083	.777**	.858**	1.00			
ด้านคุณธรรม (X ₆)	.194**	.107	.807**	.847**	.898**	1.00		
ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ (X ₇)	.443**	.429**	.667**	.729**	.696**	.694**	1.00	
ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y)	.439**	.313**	.738**	.731**	.771**	.788**	.650**	1.00

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเรียงตามลำดับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลคือ ด้านคุณธรรม (X₆) มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของโรงเรียน (y) ในระดับที่สูงที่สุดอยู่ที่ (r=.788) หรือ 78.83 รองลงมาคือ ด้านความเสมอภาค (X₅) มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของโรงเรียน (y) อยู่ที่ (r=.771) หรือ 77.10 และด้านการมีส่วนร่วม (X₃) มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของโรงเรียน (y) อยู่ที่ (r = .738) หรือ 73.80 ส่วนด้านความโปร่งใส (X₂)มีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของโรงเรียน (y) ในระดับที่ต่ำสุด อยู่ที่ (r=.313) หรือ 31.34

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อเพิ่มตัวแปรเข้าทีละตัว

ตัวแปรต้น	R	R ²	Adjusted R ²	Std.error	F	P-values
X ₆	.788	.621	.620	.261	367.590**	.000
X ₆ X ₁	.841	.707	.740	.230	268.466**	.000
X ₆ X ₁ X ₅	.850	.723	.71961	.225	192.690**	.000

จากตารางที่ 4 พบว่า จากตัวแปรต้นทั้งหมด 7 ตัว พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เป็นไปทางบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านคุณธรรม (X₆) ด้านความพร้อมรับผิด (X₁) และด้านความเสมอภาค (X₅) ส่วนตัวแปรต้นอีก 4 ตัว คือ ด้านความโปร่งใส (X₂) ด้านการมีส่วนร่วม (X₃) ด้านนิติธรรม (X₄) และด้านมุ่งเน้นฉันทามติ (X₇) ถูกคัดออกจากสมการ เนื่องจากทดสอบความสัมพันธ์แล้วไม่มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน จึงแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรต้นที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีประสิทธิผลได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรต้นเพียง 3 ตัวเท่านั้น ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R²) เมื่อนำตัวแปรต้นใส่เข้าไปในสมการ จะมีค่าเปลี่ยนไปทำให้ค่าร้อยละของพยากรณ์เปลี่ยนไป โดยพบว่าเมื่อใส่ตัวแปรต้นคือ ด้านคุณธรรม (X₆) เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการถดถอย จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 62.1 (R² = .621) เมื่อใส่ตัวแปรต้น ด้านความพร้อมรับผิด (X₁) เพิ่มเข้าไปในสมการจะทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร้อยละ 70.7 (R²=.707) และเมื่อใส่ตัวแปรต้นตัวสุดท้าย คือ ด้านความเสมอภาค (X₅) เข้าไปในสมการจะทำให้มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ ร้อยละ 72.3 (R²=.723)

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P-values
	B	Std.error	β		
(Constant)	.970	.147	-	6.602	.000
X ₆	.364	.061	.477	6.008**	.000
X ₁	.181	.023	.289	8.001**	.000
X ₅	.230	.064	.285	3.575**	.000

R= .850, R²= .723, Adjusted R²= .719, Std.error= .225, F= 192.690

จากตารางที่ 5 พบว่า เมื่อนำตัวแปรต้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความพร้อมรับผิด (X_1) ด้านความเสมอภาค (X_5) และด้านคุณธรรม (X_6) เข้าสมการถดถอยแล้ว จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 85.00 ($R=.850$) หรือร้อยละ 85.00 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 72.30 ($R^2= 0.723$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม (X_6) รองลงมาคือด้านความพร้อมรับผิด (X_1) และด้านความเสมอภาค (X_5) ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .477 (X_6), .289 (X_1) และ .285 (X_5) ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 0.970 + 0.364^{**} (X_6) + 0.181^{**}(X_1) + 0.230^{**}(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z = 0.477 Z_6 + 0.289 Z_1 + 0.285 Z_5$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบที่ได้จกสรุปผลการศึกษา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กมลพรรณ พิงด้วง (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักในการบริหารประเทศ โดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐมาตรา 65 ซึ่งกล่าวว่า รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร จันเสียม (2555) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สุขศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสถานศึกษาเสมอมา มีการติดตามในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียน มีการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษา นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริหารงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจขององค์การ กำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหน่วยงานองค์กรและบุคคลต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาภาคบังคับและขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน เน้นการมีส่วนร่วม ด้วยระบบเครือข่ายภายใต้ความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรในแต่ละระดับ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กมลพรรณ พิงดัวง (2560) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชนันท์ สีวิวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา พุ่มพวง (2551) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เมื่อพิจารณา พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก และภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษา ของ สมชาย น้อยฉ่ำ (2559) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารงานตามหลักการประเมินแห่งคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่าหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานตามหลักการประเมินแห่งคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ณธกร ภาโนมัย และ เพียงแข ภูผายาง (2564) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญสืบ โพธิ์ศรี (2559) ที่กล่าวว่า การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลก่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคล ธรรมาภิบาลจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์การ เนื่องจากมีระบบที่ชัดเจนในการบริหารและการกำกับดูแล ซึ่งจะเพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จได้

3. ผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เมื่อพิจารณาแยกองค์ประกอบ พบว่า คุณธรรม ความพร้อมรับผิด และความเสมอภาค ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก การบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้สำเร็จได้ง่ายๆ เพราะประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึงระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนด โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดกับนักเรียนความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ปัจจัยและองค์ประกอบที่หลากหลาย การมีคุณธรรมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษามีการยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การ ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ และยังสอดคล้องกับ มุตตา คงคืน (2551) ผู้บริหารจะต้องจัดการศึกษาให้มีการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม และกระทำตนเป็นแบบอย่าง รวมทั้งการจัดประสบการณ์ทางตรงและ ทางอ้อมที่เหมาะสม รับฟังความคิดเห็นของทุกคน ตรงต่อเวลา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำในการจัดโครงการเชิงจริยธรรม มีการประเมิน ตนเอง และผู้อื่นด้วยความเป็นธรรม ส่วนองค์ประกอบความรับผิดชอบ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของคนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้าครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีความรับผิดชอบย่อมทำให้งานทุกอย่างสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย (2547) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายาม อดทน และตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อเกิดความก้าวหน้าต่อตนเองและสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาระดับธรรมาภิบาลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่เรียงลำดับแล้วมีค่าน้อยสุด ดังนั้น ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คุณธรรม จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และการรู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานงบประมาณควรกำหนดแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.2 จากการศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่เรียงลำดับแล้วมีค่าน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ เอาใจใส่ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุน การมีวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์และสังเคราะห์การมุ่งผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีม เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ ความสำเร็จและประสิทธิภาพในการบริหารต่อไป ในขณะที่ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านความโปร่งใส ดังนั้น ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรกำหนดแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุ เป้าหมาย และการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับการบริหารงานของสถานศึกษา และพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพของตนเองมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเพื่อหา แนวทางในการพัฒนาต่อไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมา เปรียบเทียบกับงานวิจัยในเชิงปริมาณ หรือเพื่อเป็นการสนับสนุนงานวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

2.3 ควรศึกษาประสิทธิผลของงานในสถานศึกษาด้านต่างๆตามขอบข่ายภารกิจงานด้านอื่น ๆ ของ สถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นจุดเน้นในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ พึ่งดวง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฏกร ภาโนมัย และ เพ็ญแข ภูฉายาง. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัย ตะวันออกเฉียงเหนือ,
- บุญสืบ โพธิ์ศรี. (2559). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนอาชีวศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการผลิตแรงงานมือ อาชีพ. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 9(2), 216 – 229.
- ปวีณา พุ่มพวง.(2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- มุตตา คงคืน. (2551). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด เมืองพัทยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะ ศึกษา ศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ราเชนทร์ ลิขิตวัฒน์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลองค์กรของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วัชรศร วงษ์เฉลียว. (2564). ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิไลพร จันเสียม. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สมชาย น้อยฉ่ำ และคณะ. (2559). ธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารงานตามหลักการประเมินแห่งดุลย ภาพของเทศบาลนคร เจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี. Kasem Bundit Journal, 17(2), 38 – 48.

- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). *การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สุวรินทร์ ไรจน์จรรยาภ้อย. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยาสรรพ์ กรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตาม หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (2563). *รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.(2564). *รายงานผลดำเนินการ ประจำปี พ.ศ.2564*.ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.
- อาคม อังพวง. (2551). *ข้อเสนอเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตสถาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อาทิตย์ สุธศรี.(2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1991). *Education Administration: Theory. Research and Practice*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Sammons, p., Hillman, J. and Mortimore, P. (1995). *Key Characteristics of Effective Schools*. a Review of School Effectiveness Research. London: OFSTED.